

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Facultatea de Drept și Științe Sociale

Catedra de științe socioumane și asistență socială

CURRICULUM

la unitatea de curs *Istorie românilor*

(Ciclul I, studii superioare de licență: învățământ cu frecvență și studii cu frecvență redusă,)

Autor: conf. univ., dr. Gheorghe Neagu

Bălți, 2021

Variantă actualizată, discutată și aprobată la Ședința Catedrei de științe socio-umane și asistență socială din 21.09.2021 proces verbal nr. 1

Șef interimar al Catedrei de Științe socioumane și asistență socială
asist. univ., Olga JACOTA-DRAGAN

Variantă actualizată, discutată și aprobată în ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale din 01.10.2021 , proces verbal nr.1

Decanul Facultății de Drept și Științe Sociale
conf. univ., dr. V. RUSU

I. Informații de identificare a cursului

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: științe socio-umane și asistență socială

Domeniul general de studiu: 011 Științe ale educației

Codul și denumirea domeniului de formare profesională: 0113 Pedagogie în învățământul primar; 0112 Pedagogie preșcolară

Denumirea specialității: 0113.1 Pedagogie în învățământul primar și 0112.1 Pedagogie preșcolară; Pedagogie în învățământul primar și limba engleză

Statutul: unitate de curs: U.05.A.037, 4 ECTS

Administrarea unității de curs:

a) studii cu frecvență la zi

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Sem.	Lab.	L. ind.		
U.05.A.037	4	120	30	30		60	Examen verbal	Româna

II. Informații referitoare la cadrul didactic:

Numele, prenumele titularului cursului: **Gheorghe Neagu**

Gradul științific: conf. univ., dr.

e-mail: neagu.gheorghe@gmail.com

III. Integrarea cursului în programul de studii

Educația istorică constituie unul din cele mai importante și actuale aspecte care contribuie la dezvoltarea competențelor cetățeanului activ și responsabil, fiind axată pe teoria constructivistă, conform căreia învățarea este o construcție, dar nu o însușire de informații transmise și receptate pasiv.

Unitatea de cursul *Istoria românilor* este prevăzută în planurile de învățământ pentru studenții de la specialitatea *Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară* în semestrul V, având statutul de disciplină opțională.

Unitatea de curs nominalizată este strâns corelată cu următoarele discipline prevăzute de planul de învățământ la specialitatea nominalizată: U.05.A.038 *Civilizație românească*; U.04.A.029 *Construcție europeană*; SI.05.0.141 *Didactica istoriei*; SI.08.O.159 *Didactica educației moral-spirituale*.

Dacă e să ne referim la caracterul corelațiilor, remarcăm următoarele:

a. unele unități de curs U.05.A.038 *Civilizație românească*; SI.05.0.141 *Didactica istoriei* constituie, împreună cu unitatea de curs U.05.A.037 *Istoria românilor*, un sistem finalist: unitățile de curs nominalizate nu pot fi sesizate adecvat separat, ele constituie un tot întreg, fiecare reprezintă, raportată la celelalte, atât premisă, cât și efect al realizării finalităților prevăzute de planul de învățământ.

b. În ceea ce privește tangențele cu celelalte două unități de curs (U.04.A.029 *Construcție europeană*; SI.08.O.159 *Didactica educației moral-spirituale*) reiterăm ideea conform căreia o educație moral-spirituală adecvată, realizată în baza valorilor naționale, conduce inevitabil la înțelegerea locului românilor în lumea contemporană: doar în Uniunea Europeană, prin intermediul instituționalizării structurilor, normelor, standardelor europene.

dacă e să ne referim explicit la obiectivele unității de curs *Istoria românilor*, acestea sunt următoarele:

- să cunoască, să înțeleagă, să analizeze și să explice principalele procese, fenomene și evenimente istorice din *Istoria românilor*.

- să poată acumula informațiile și aptitudinile metodologice necesare pentru a putea analiza și explica evenimentele istorice în perspectiva globală, regională și națională;

- să știe să caute bibliografia de specialitate, să elaboreze referate, recenzii și prezentări dedicate problematicii studiate.

- să poată studia și explica dezvoltarea proceselor istorice în durata lor lungă sau incidentală, să poată contextualiza și structura discursiv tematici de istoria românilor (politice, sociale, economice sau culturale) pe care să le poată proiecta la nivel național, regional, continental sau global.

IV. Competențe prealabile:

- identificarea și analiza relațiilor de cauzalitate și interdependență dintre diferite fenomene și procese de factură politică, economică, socială, culturală;

- capacitate de sinteză a activităților publice într-un cadru social concret.

V. Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

a. Competențe profesionale

CP 1 Abordarea conceptuală a procesului educațional în baza cunoașterii și punerii în aplicare a modelelor, categoriilor și principiilor educației;

CP2 Abordarea conceptuală a procesului educațional în baza cunoașterii și punerii în aplicare a modelelor, categoriilor și principiilor educației

b. Competențe transversale

CT1 Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

CT2 Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de comunicare, de relaționare și de muncă eficientă în cadrul echipei;

CT3 Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

VI. Finalitățile cursului:

- să investigheze independent probleme discutabile ale istoriei românilor;

- să studieze, analizeze și să interpreteze sursele istorice, documentare și narative care se referă la istoria românilor;

- să elaboreze referate, recenzii, prezentări de carte, proiecte de cercetare, inclusiv cu privire la problemele controversate ale istoriei românilor;

- să aplice metodele și tehnicile de cercetare științifică în evaluarea fenomenelor și proceselor în derulare;

- să argumenteze predicții privind evoluția proceselor fundamentale istorice din istoria românilor și din lumea contemporană;

- să demonstreze cunoașterea temeinică a problematicii istoriei românilor prin capacitatea de a realiza analize critice a diverselor puncte de vedere formulate pe margine problemelor controversate ale istoriei neamului, fiind capabil să prelucreze adecvat informația în vederea

asigurării funcționării Centrelor analitice, instituțiilor mass-media, organizațiilor de stat și obștești.

- să demonstreze abilități și atitudini pentru valorificarea patrimoniului național promovând proiecte comunitare/sociale.

VII. Calendarul desfășurării unității de curs

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs

Nr.	Tema	Nr. de ore
1	Etnogeneza românilor	2
2	Constituirea statelor medievale la români.	2
3	Țările Române și Imperiul otoman în secolul al XIV-lea–secolul al XVI-lea.	2
4	Problema unității politice a Țărilor Române în epoca medievală	2
5	Situația politică externă a Țărilor Române în secolul al XVII-lea–mijlocul secolului al XVIII-lea.	2
6	Țările Române și Imperiul Otoman la sfârșitul secolului al XVII-lea–mijlocul secolului al XVIII-lea	2
7	Societatea românească în perioada de trecere spre epoca modernă.	2
8	Afirmarea națiunii române și a conștiinței naționale în prima jumătate a sec. al XIX-lea	2
9	Revoluția română de la 1848	2
10	Unirea Principatelor Române	2
11	Instaurarea și organizarea regimului monarhiei constituționale	2
12	Desăvârșirea unității naționale	2
13	România întregită (1918-1940)	2
14	Românii sub regimurilor totalitare, de tip communist	2
15	Românii la sfârșitul sec. al XX-lea–începutul sec. al XXI-lea.	2
	Total	30

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar

Nr.	Tema	Nr. de ore
1.	De la antropogeneză la etnogeneză	2
2.	Eforturi de consolidare politică a Țării Românești și a Țării Moldovei (de la întemeiere până la mijlocul sec. al XV-lea)	2
3.	Țările Române în lupta antiotomană la mijlocul sec. al XV-lea	2
4	Țara Moldovei în timpul domniei lui Ștefan cel Mare (1457-1504)	2
5	Generalizarea procesului de instaurare a suzeranității otomane în Țările Române. Statutul Țărilor Române sub suzeranitatea otomană	2
6	Viața economico-socială în Țările Române în epoca medievală	2
7	Cultura medievală românească	2
8	Rivalitățile ruso-austro-otomane și consecințele lor pentru Principate	2

9	Basarabia și Transnistria în sec. al XIX-lea-înc. sec. al XX-lea	2
10	Marea Unire de la 1918	2
11	România în contextul internațional interbelic	
12	Viața politică și social-economică din Transnistria (1924-1940)	2
13	România în anii celui de-al Doilea Război Mondial	2
14	Regimul totalitar comunist în R.S.S. Moldovenească (1944-1985)	2
15	Republica Moldova: Quo Vadis?	2
	Total	30

VIII. Conținuturi

a) Curs

Cursul nr.1 Etnogeneza românilor

1. Reperele etnogenezei românilor: noțiuni generale despre etnogenază; particularitățile poporului român și a limbii române; etnonimul românilor și specificul conștiinței etnice românești; spațiul, timpul, componentele și factorii etnogenezei românilor; premisele și etapele etnogenezei românilor.

2. Romanizarea geto-dacilor: esența romanizării; premisele romanizării geto-dacilor; căile, focarele și factorii romanizării; etapele romanizării geto-dacilor; procesul romanizării geto-dacilor.

3. Formarea poporului român și a limbii române: impactul migratorilor asupra etnogenezei românilor; rolul slavilor în etnogeneza românilor; finalizarea etnogenezei românilor; apariția limbii române; formarea etnonimului român și a etnonimului vlah.

Cursul nr.2 Constituiearea statelor medievale la români.

1. Premisele constituirii statelor independente românești.
2. Constituiearea Țării Românești .
3. Constituiearea Țării Moldovei.
4. Problema statului medieval Țara Dobrogei.
5. Organizarea politică internă a Țărilor Române în secolul al XIV-lea– mijlocul secolului al XVIII-lea
5. Cauzele pluralismului statal medieval românesc.

Cursul nr. 3: Țările Române și Imperiul Otoman în secolul al XIV-lea–secolul al XVI-lea.

1. Relațiile Țării Românești cu Imperiul Otoman.
2. Relațiile Țării Moldovei cu Poarta.
3. Transformarea Transilvaniei în principat autonom sub suzeranitatea Porții .
4. „Capitulațiile” – acte fundamentale care au determinat menținerea autonomiei Țărilor Române în sistemul Imperiului Otoman.
5. Formele de manifestare a suzeranității otomane.
6. Teritorii românești sub administrație otomană direct.

Cursul nr.4 Problema unității politice a Țărilor Române în epoca medievală .

1. Problema unității politice până la Mihai Viteazul
2. Aderarea Țărilor Române la coaliția antiotomană
3. Încăunarea lui Ieremia Movilă în Țara Moldovei
4. Prima unire politică a Țărilor Române sub conducerea lui Mihai Viteazul .
5. Problema unirii Țărilor Române după Mihai Viteazul.

Cursul nr.5 Situația politică externă a Țărilor Române în secolul al XVII-lea–mijlocul

secolului al XVIII-lea.

1. Rivalitatea polono-austro-turcă pentru influență în Țările Române în prima treime a secolului al XVII-lea
2. Țările Române în timpul domniei lui Gheorghe I Rakoczy, Matei Basarab și Vasile Lupu .
3. Situația politică externă a Țărilor Române în a doua jumătate a secolului al XVII-lea .
4. Influența relațiilor politice europene asupra situației politice externe a țărilor române în prima jumătate a secolului al XVIII-lea.

Cursul nr.6 Țările Române și Imperiul Otoman la sfârșitul secolului al XVII-lea–mijlocul secolului al XVIII-lea.

1. Cauzele și începutul regimului otomano-fanariot în Țările Române.
2. Statutul politico-juridic al Țărilor Române în timpul regimului fanariot .

Cursul nr. 7 Societatea românească în perioada de trecere spre epoca modernă.

1. Dezvoltarea economică și socială. Criza sistemului feudal. Formarea națiunii române.
2. Lupta politică națională în Transilvania și în Principate. Supplex Libellus Valahorum. Școala Ardeleană.

Cursul nr. 8 Afirmarea națiunii române și a conștiinței naționale în prima jumătatea a sec. al XIX-lea

1. Cadrul politic general. Relațiile internaționale. Societatea românească la începutul sec. al XIX-lea.
2. Mișcarea din 1821: premise, program, desfășurare.
3. Dezvoltarea Țărilor Române în perioada 1821-1848

Cursul nr.9 Revoluția română de la 1848

1. Geneza revoluției
2. Desfășurarea revoluției
3. General și particular în revoluția română de la 1848
4. Semnificația și consecințele revoluției de la 1848.

Cursul nr.10 Unirea Principatelor Române

1. Congresul de la Paris.
2. Adunările ad-hoc. Convenția de la Paris
3. Unirea Principatelor. Recunoașterea unirii depline.
4. Reformele lui Al. I. Cuza.

Cursul nr.11. Instaurarea și organizarea regimului monarhiei constituționale

1. Cadrul internațional
2. Viața politică în România (1866-1978): Instaurarea prințului străin.
3. Constituția din 1866. Viața politică.
4. Cucerirea independenței României

Cursul nr.12. Desăvârșirea unității naționale

1. Participarea României la Primul Război Mondial
2. Mișcarea de eliberare națională din Basarabia și Transnistria în anul 1917.
3. Desprinderea de imperiu. Votarea unirii basarabiei cu România
4. Unirea Bucovinei și Transilvaniei
5. Recunoașterea internațională a Marii Uniri

Cursul nr.13. România întregită (1918-1940)

1. Viața politică în perioada interbelică

2. Viața economic-socială între anii 1918 și 1940
3. Politica externă a României
4. Renașterea culturii naționale românești în Basarabia.

Cursul nr.14. Românii sub regimurilor totalitare, de tip communist

1. Românii/moldovenii din Transnistria sub regimului totalitar bolșevic (1918-1940)
2. Românii din Basarabia în componența Uniunii Sovietice (1940-41; 1944-1991)
3. Regimul totalitar, de tip comunist, din România (1948-1989).
4. Mișcarea anticomunistă a românilor în condițiile regimurilor totalitare.

Cursul nr.15. Românii la sfârșitul sec. al XX-lea-începutul sec. al XXI-lea.

1. Revoluția din decembrie 1989 și evoluția istorică a României.
2. Evoluția Republicii Moldova după 1985: criza sistemului totalitar; proclamarea suveranității și independenței Republicii Moldova; democratizarea vieții politice în Republica Moldova; politica externă. Războiul de pe Nistru; bilanț după trei decenii de independență.

b. Seminarii:

Seminarul nr.1 De la antropogeneză la etnogeneză

1. Zori de umanitate și civilizație.
2. „Marea stăpânire”. Personalitatea lui Burebista
3. Cucerirea Daciei de către romani. Personalitatea lui Decebal. Columna lui Traian – cea mai mare sculptură în relief din toată antichitatea” (R. Vulpe).
4. Retragerea Aureliană.
5. Autohtoni și migratori.
6. Răspândirea creștinismului.
7. Desăvârșirea etnogenezei românilor.
8. Studiu de caz: Continuitatea românilor în spațiul pruto-nistrean.

Seminarul Nr.2 Eforturi de consolidare politică a Țării Românești și a Țării Moldovei (de la întemeiere până la mijlocul sec. al XV-lea)

1. Țara Românească de la Basarab I la Vlad Țepeș. Personalitatea lui Basarab I și alui Vlad Țepeș
2. Țara Moldovei de la Bogdan I la Ștefan cel Mare. Personalitatea lui Alexandru cel Bun

Seminarul nr. 3. Țările Române în lupta antiotomană la mijlocul sec. al XV-lea

1. Efectele crizei politice interne asupra capacității de apărare a Țărilor Române
2. Luptele antiotomane sub conducerea lui Iancu de Hunedoara
3. Rezistența antiotomană a Țării Românești.

Seminarul nr. 4. Țara Moldovei în timpul domniei lui Ștefan cel Mare (1457-1504)

1. Țara Moldovei în prima etapă (1457-1473) a domniei lui Ștefan cel Mare
2. Situația politică a Moldovei în etapa a doua (1473-1504) a domniei lui Ștefan cel Mare
3. Dimensiunile personalității lui Ștefan cel Mare

Seminarul nr. 5 Generalizarea procesului de instaurare a suzeranității otomane în Țările Române. Statutul Țărilor Române sub suzeranitatea otomană

1. Țările Române în contextual crizei regatului Ungar
2. Campania otomană în Moldova din 1538 și consecințele ei
3. Formarea ărilorincipatului transilvaniei sub suzeranitatea otomană

4. Statutul Țărilor Române sub suzeranitatea otomană
5. Studiu de caz: De ce Țările Române n-au fost transformate în pașalâc.

Seminarul nr.6 Viața economico-socială în Țările Române în epoca medievală

1. Viața economic în Țările Române
2. Relațiile sociale în Țările Române
3. Modul de viață medieval

Seminarul nr.7 Cultura medievală românească

1. Confluente cultural sud-est europene la originea culturii medieval românești
2. Limba și scrisul
3. Învățământul
4. Începuturile tiparului în Țările Române
5. Arhitectura și sculptura
6. Pictura. Miniatura.
7. Viața religioasă a românilor
8. Activitatea ctitoricească în societatea medieval românească
9. Manifestări ale Renașterii și Reformei în spațiul românesc.

Seminarul nr.8 Rivalitățile ruso-austro-otomane și consecințele lor pentru Principate.

1. Războiul austro-otoman din 1716-1718. Pacea de la Passarowitz (1718)
2. Războiul austro-ruso-otoman din 1735-1739. Pacea de la Belgrad (1739)
3. Războiul ruso-otoman din 1768-1774. Pacea de la Kuciuk-Kainargi (1774)
4. Războiul ruso-austro-otoman din 1787-1791. Pacea de la Iași (1792)
5. Războiul ruso-otoman din 1806-1812. Anexarea Basarabiei la Imperiul Rus.

Seminarul nr.9 Basarabia și Transnistria în sec. al XIX-lea-înc. sec. al XX-lea

1. Autonomia Basarabiei (1812-1828)
2. Evoluția vieții economice și structurii sociale a Basarabiei și Transnistriei
3. Mișcarea națională a românilor basarabeni

Seminarul nr.10 Marea Unire de la 1918

1. Mișcarea de eliberare națională din Basarabia și Transnistria în anul 1917.
2. Desprinderea de imperiu. Votarea unirii basarabiei cu România
3. Unirea Bucovinei și Transilvaniei.

Seminarul nr.11. România în contextual internațional interbelic

1. Direcțiile principale ale politicii externe românești
2. Nicolae Titulescu, personalitate marcantă a diplomației europene
3. „Problema Basarabiei” în relațiile româno-sovietice

Seminarul nr.12 Viața politică și social-economică din Transnistria (1924-1940)

1. Constituirea republicii Autonome Societice Socialiste Moldovenești
2. Politica etnolingvistică din R.A.S.S. Moldovenească
3. Represiuni și deportări în R.A.S.S. Moldovenească.

Seminarul nr.13 România în anii celui de-al Doilea Război Mondial

1. Pierderile teritoriale din 1940

2. Formarea R.S.S. Moldovenești și instaurarea regimului comunist
3. Intrarea României în război. Acțiuni militare pentru refacerea graniței de Est. Politica lui Antonescu în Basarabia și Bucovina.
4. România și marile confruntări militare în perioada august 1941-mai 1945. Actul de la 23 august 1944.

Seminarul nr.14 Regimul totalitar comunist în R.S.S. Moldovenească (1944-1985)

1. Evoluția vieții politice în R.S.S. Moldovenească
2. Evoluția social-economică a R.S.S. Moldovenești
3. Viața culturală în R.S.S. Moldovenească
4. Mișcarea anticomunistă din R.S.S. Moldovenească.

Seminarul nr.15 Republica Moldova: Quo Vadis?

1. Mișcarea de eliberare națională din Republica Moldova (1985-1991)
2. Războiul de pe Nistru și consecințele sale.
3. Bilanț după trei decenii de independență
3. Republica Moldova: Quo Vadis?

IX. TEME PENTRU ESEURI:

1. Locul și rolul civilizației geto-dacice în contextual civilizațiilor Antichității
2. Caracterul eronat al teoriei imigraționiste/balcanice cu privire la etnogeneza românilor
3. Caracterul eronat al teoriei celor două popoare romanice de la nord de Dunăre
4. Importanța obștii satești în cadrul societății românești la începutul Evului mediu.
5. Similitudini și sincronisme în procesul de formare a statelor medieval românești
6. Pluralismul statal medieval la români
7. Organizarea bisericească în Țările Române
8. Influențele bizantine asupra societății medieval românești
9. Relațiile dintre domnitori și marea boierime în contextual amestecului puterilor străine
10. Ungaria, Polonia, Imperiul otoman în viața internă a Țărilor Române.
11. Dimensiunile personalității lui Mircea cel Bătrân
12. Vlad Țepeș- una dintre cele mai originale și notorii personalități românești
13. Românii din Podolia în secolele XII-XV
14. Dimensiunile personalității lui Ștefan cel Mare
15. Alianțele dinastice ale lui Ștefan cel Mare
16. De ce Țările Române n-au fost transformate în pașalâcuri?
17. Rolul Țărilor Române în apărarea creștinătății
18. Personalitatea lui Mihai Viteazul
19. Caracterul complementar al economiei Țărilor Române
20. Pictura murală – realizare de excepție a artei medieval românești
21. Cooperrarea dintre puterea politică și biserică la români în Evul Mediu
22. Activitatea ctitoricească în societatea medieval românească
23. Manifestări ale Renașterii și Reformei în spațiul românesc
24. Reformele despotismului luminat occidental și reformismul fanariot
25. Problema unirii Principatelor Române în textele Regulamentelor Organice
26. 1812-geneza problemei basarabene

27. Manifestări ale rezistenței contra politicii de deznaționalizare după lichidarea autonomiei Basarabiei (1828)
28. Politica învățământului în Basarabia în a doua jumătate a sec. al XIX-lea.
29. Mișcarea haiducească - o formă de protest contra regimului țarist de ocupație din Basarabia.
30. Mișcarea cultural-literară în Bucovina. 1775-1918
31. Dimensiunile personalității lui Al. I. Cuza.
32. Vasiule Alecsandri – diplomat al Unirii Principatelor Românești
33. Problema tezaurului românesc de la Moscova
34. Constantin Stere și mișcarea națională din Basarabia
35. Primul Congres al învățătorilor moldoveni din Basarabia (25-28 mai 1917)
36. Diplomația americană și unirea Basarabiei cu România
37. Specificul dezvoltării Basarabiei în cadrul României întregite
38. Afirmarea școlii naționale românești în Basarabia (1918-1940)
39. Școala superioară din Basarabia în anii 1918-1940
40. Județul Bălți în perioada interbelică
41. Învățământul bălțean din perioada interbelică
41. „Problema Basarabiei” în relațiile româno-sovietice
43. Ion Pelivan – viața și activitatea
44. Situația românilor din stânga Nistrului în timpul R:A:S:S: Moldovenești.
45. Politica etnolingvistică din R:A.S.S. Moldovenească
46. Esența regimului Ion Antonescu
47. Bătălia pentru eliberarea Basarabiei și nordului Bucivinei (vara anului 1941)
48. Opinii și controverse privind caracterul participării României la războiul împotriva Uniunii Sovietice în anii 1941-1944.
49. Atitudinea democrațiilor occidentale față de campania Armatei Române în Est.
50. Politica lui Ion Antonescu în Basarabia și Bucovina (1941-1944)
51. Administrația civilă românească în Transnistria (19 august 1941- ianuarie 1944)
52. Forme de acțiune anticomunistă din R.S.S. Moldovenească în perioada stalinistă (1944-1953)
53. Forme de rezistență anticomunistă a populației Basarabiei în perioada 1953-1985
54. Internaționalizarea culturilor naționale la începutul mileniului III
55. Republica Moldova: Quo Vadis?

X. Activități de lucru individual:

Sarcinile de lucru sunt astfel construite încât să corespundă obiectivelor formulate în curriculum. Pe parcursul unității de curs studenții vor avea de realizat o serie de activități care au ca scop dezvoltarea competențelor care sunt necesare celor care vor fi profesori de istorie. În primul rând, există sarcini de lucru care solicită studenților să răspundă la întrebări punctuale; ele sunt întrebări la care se va răspunde pe parcursul unității de învățare. Apoi, întrebări care vă solicită să identificați, să selectați, să comparați și să ierarhizați informații.

Evaluarea lucrului individual se va realiza prin prezentarea unei recenzii la una dintre monografiile/studiile lecturate și prin elaborarea unui eseu la temele propuse (lista temelor se anexează). Fiecare student își va alege tema eseului și monografia/studiul în funcție de interesele personale în conformitate cu programul de mai jos.

produs	Strategia de realizare	Număr de pagini	Termeni de realizare

Recenzie la o monografie din bibliografia temei.	-selectarea monografiei, studiului sau articolului; - lecturarea propriu-zisă a monografiei /studiului/articolului; - consultanță și muncă efectivă asupra formulării conținutului;	12-15	Cu o lună înainte de examen
eseu	descrierea metodologiei de cercetare; - formularea ipotezei de lucru; - realizarea eseului	12-15	Cu o săptămână înainte de examen

Eseu – modalitate de cercetare personală a unei situații, probleme istorice, în care studentul stabilește raporturile de cauzalitate, de înțelegere a esenței problemei, de utilizare a argumentelor și explicațiilor originale. Elaborarea unui eseu se subîmparte în următoarele etape:

1. Determinarea temei problemei;
2. Formularea corectă și clară a temei, problemei;
3. Concretizarea evenimentelor și a istoriografiei;
4. Elaborarea planului eseului;
5. Redactarea, scrierea eseului;
6. Formularea concluziilor.

Eseul trebuie să fie ordonat logic în părți concrete: Introducere (importanța, actualitatea problemei), dezvoltarea eseului în formă originală, expunerea argumentelor, ideilor unor istorici, opiniei proprii), concluzii (se propun căi de soluționare a problemei, variante de soluționare)¹.

Cerințe suplimentare pentru alcătuirea unui eseu²:

1. să aibă între 12 și 15 pagini;
2. să nu aibă caracter descriptiv;
3. să se structureze în jurul unei ipoteze de lucru;
4. ipoteza de lucru să fie susținută cu argumente;
5. argumentația preluată din bibliografie să fie dublată prin efortul personal de argumentare;
6. să conțină trimiteri bibliografice (bibliografia propusă este orientativă, ea poate fi completată de student cu alte titluri).

Sarcini pentru lucru individual pe marginea temelor de curs

Nr.	Sarcini pentru studenți	Nr. de ore
-----	-------------------------	------------

¹ ENCIU, Nicolae. Istorie. Epoca contemporană. Chișinău: Civitas, 2011, p. 19.

² Inspirat din: ROTARU, Liliana. Istoria contemporană a țărilor Asiei și Africii. Ghid metodic. Chișinău, 2009.

1.	Cursul nr.1. Etnogeneza românilor - să identifice esența procesului de indo-europenizare; - să elaboreze portretul istoric al lui Burebista și Decebal; - să demonstreze unitatea etnică a geto-dacilor; - să determine locul și rolul civilizației traco-geto-dacice în contextual civilizațiilor Antichității; - să explice sinteza daco-romană; - să demonstreze că în procesul de conexiune etnolingvistică și culturală daco-romană au fost atrași și dacii liberi; - să argumenteze caracterul eronat al teoriei imigraționiste sau „balcanice”; - să demonstreze perpetuarea și extinderea romanității nord-dunărene în perioada postromană (secolele IV-VI); - să respingă cu argumente întemeiate teoria celor două popoare est-romanice; - să demonstreze originea latină a limbii române; - să determine etapele etnogenezei românești; - să evidențieze specificul etnogenezei românești în contextul constituirii popoarelor neolatine.	
2	Cursul nr.2 Constituirea statelor medievale la români. - să identifice caracteristicile societății românești la începutul Evului Mediu; - să explice rolul obștii sătești ca formă de organizare social a comunităților românilor; - să enumere premisele formării statelor medieval românești; - să caracterizeze etapele formării statelor medieval românești; - să evalueze rolul factorului extern în procesul de constituire a statelor medieval românești; - să explice cauzele constituirii specific a Transilvaniei; - să identifice denumirile comune ale statelor medievale românești și sensurile lor; - să demonstreze unitatea etnică a românilor în baza denumirilor statelor medieval românești; - să caracterizeze similitudinile și sincronismele în procesul de formare a statelor emdievale românești; - să explice pluralitatea statală românească, invocând factorii ce au favorizat-o; - să explice organizarea internă a Țărilor Române, identificând caracteristicile commune și particularitățile respective.	
3	Cursul nr.3 Țările Române și Imperiul Otoman în secolul al XIV-lea–secolul al XVI-lea. - să elucideze lupta eroică a românilor cu Imperiul Otoman; - să caracterizeze contextual internațional în care s-a desfășurat lupta pentru independența statelor românești; - să caracterizeze relațiile Țării Românești cu Imperiul Otoman; - să explice relațiile Țării Moldovei cu Poarta; - să elucideze procesul transformării Transilvaniei în principat autonom sub	

	suzeranitatea Porții; - să evalueze „Capitulațiile” – acte fundamentale care au determinat menținerea autonomiei Țărilor Române în sistemul Imperiului Otoman; - să identifice factorii ce au favorizat procesul de instaurare a suzeranității otomane; - să identifice formele de manifestare a suzeranității otomane; - să compare regimul suzeranității otomane în Țara Românească, Moldova și Transilvania, stabilind asemănările și deosebirile; - să stabilească factorii ce au stăvilit transformarea Țărilor Române în pașalâcuri; - să explice statutul teritoriilor românești sub administrație otomană direct; - să identifice consecințele instaurării suzeranității otomane restrictive.	
4	Cursul nr.4. Problema unității politice a Țărilor Române în epoca medievală . - să demonstreze că masa de populație românească din aria carpato-dunăreană avea sentimental unității sale, chiar dacă trăia în formațiuni politico-teritoriale distinct; - să demonstreze că în cursul desfășurării luptei antiotomane, Transilvania, țara Românească și Moldova au cooperat atât de strâns, încât s-a creat un adervărat front pan-românesc, care, însă, așa cum s-a întâmplat pretutindeni în Evul Mediu, nu a exclus încordări și confruntări între cele trei Țări române; - să identifice fundamentul economic al raporturilor politice și militare între Țările Române, relevată într-o memorabilă formulare de N. Iorga; - să demonstreze că unirea Țării Românești, Moldovei și Transilvaniei sub autoritatea unui singur cârmuitor era (în anii '90 ai secolului al XVI-lea) o soluție politică preconizată în cercurile politice și diplomatice din spațiul românesc și din afara sa, inclusiv Poarta; - să elucideze împrejurările realizării primei uniri politice a celor trei state românești; - să caracterizeze problema unirii Țărilor Române după Mihai Viteazul.	
5	Cursul nr.5 Situația politică externă a Țărilor Române în secolul al XVII-lea–mijlocul secolului al XVIII-lea. - să caracterizeze rivalitatea polono-austro-turcă pentru influență în Țările Române în prima treime a secolului al XVII-lea; - să demonstreze că în prima jumătate a secolului al XVII-lea, Transilvania devine, sub domniile lui Gabriel Bethlen, Gheorghe Rakoczi I și Gheorghe Rakoczi al II-lea, centrul unor încercări de unificare sau confederare a celor trei Țări Române. - să caracterizeze domniile strălucite: a lui Matei Basarab în Țara Românească și Vasile Lupu în Moldova; - să estimeze situația politică externă a Țărilor Române în a doua jumătate a secolului al XVII-lea; - să caracterizeze trecerea Transilvaniei sub stăpânirea habsburgică; - să identifice influența relațiilor politice europene asupra situației politice	

	externe a țărilor române în prima jumătate a secolului al XVIII-lea;	
6	Cursul nr. 6. Țările Române și Imperiul Otoman la sfârșitul secolului al XVII-lea–mijlocul secolului al XVIII-lea. - să identifice cauzele instaurării regimului fanariot în Țările Române; - să determine interdependența dintre situația politică a Imperiului Otoman și instaurarea domniilor fanariote în Moldova și Țara Românească; - să-și expună atitudinea față de decizia lui Dmitrie cantemir de a se alia cu Rusia; - să evidențieze etapele evoluției regimului politic fanariot; - să explice caracteristicile regimului fanariot; - să caracterizeze reformele realizate în perioada regimului fanariot; - să mediteze asupra afirmației conform căreia secolul fanariot (1711-1821) poate fi numit „secolul reformelor”; - să demonstreze că politica de reformă a domnilor fanarioți a fost lipsită de continuitate; - să demonstreze că dominația otomană – prin arbitrarul ei – constituia principalul obstacol în calea dezvoltării capitalismului în societatea moldo-munteană; - să caracterizeze geneza problemei orientale; - să edintifice dimensiunile problemei orientale; - să estimeze statutul politico-juridic al Țărilor Române în timpul regimului fanariot; - să demonstreze că regimul fanariot era de fapt un compromise între statutul de autonomie al principatelor române și cel al administrației directe; - să demonstreze prin exemple, că regimul fanariot a însemnat o reducere substanțială a relațiilor externe ale principatelor; - să identifice consecințele economice, sociale și politice ale instaurării regimului fanariot; - să identifice factorii determinanți în modernizarea lentă a Țărilor Române.	
7	Cursul nr.7 Societatea românească în perioada de trecere spre epoca modernă - să identifice factorii interni și externi care au condiționat începutul procesului de modernizare în Țările Române; - să demonstreze că în Moldova și Țara Românească un rol determinant în modernizare la avut factorul extern; - să demonstreze că în Transilvania, Banat și Bucovina, aflate sub regimul habsburgic, datorită influenței conceptului absolutismului lămurat, s-at creat premise mai favorabile, decât în Principate, pentru afirmarea societății modern; - să caracterizeze schimbările survenite în domeniul economic, social și cultural în spațiul românesc; - să demonstreze manifestările crizei sistemului feudal și genezei națiunii române; - să caracterizeze lupta politică națională în Transilvania și în Principate.	

	Supplex Libellus Valahorum. Școala Ardeleană.	
8	Afirmarea națiunii române și a conștiinței naționale în prima jumătatea a sec. al XIX-lea - să caracterizeze expansionismul habsburgic și rus în prima jumătate a secolului al XVIII-lea; - depistați scopul real al țarismului, care a înaintat la Congresul de pace de la nemirov (1737) cererea de a se acorda independență principatelor Române sub protectorat rus; - să caracterizeze situația politică, economică și socială a Principatelor în ajunul mișcării de sub conducerea lui T. Vladimirescu; - să identifice obiectivele mișcării lui T. Vladimirescu; - să demonstreze solidaritatea, din faza de pregătire și de debut, a tuturor forțelor social-politice ale societății românești în efortul de emancipare de sub dominația Porții; - să identifice rolul atribuit Principatelor Române de către mișcarea eteristă; - să demonstreze că au existat două paliere de desfășurare a evenimentelor din 1821: o acțiune organizată, urmărind scopuri politice, și o altă anarhică, fărâmițată în răfuiele domaniale; - să demonstreze că ceea ce anunța o revoluție a rămas o răscoală. - să explice importanța mișcării lui T. Vladimirescu pentru destinele Principatelor Române; - să mediteze asupra întrebării dacă abolirea regimului fanariot și restaurarea domniilor pământene ce au urmat la sfârșitul răscoale din 1821 poate fi considerată raport de cauză-efect; - să demonstreze că Tratatul de la Adrianopol (2/14 septembrie 1828) a deschis cale pentru pătrunderea comerțului Principatelor dunărene în marele circuit economic european, ceea ce a avut drept urmare integrarea în sistemul capitalist mondial; - să caracterizeze epoca regulamentară; - să compare epoca regulamentară cu cea fanariotă, desfășurate sub semnul reformelor și modernizării; - să explice de ce Regulamentele Organice aveau, în cele din urmă, să fie percepute –indiferent de laturile lor positive – de către forțele progresiste ale societății românești ca obstacole în afirmarea emancipării naționale și sociale; - să demonstreze că se produce un fenomen de aculturație la nivelul elitei românești, care asimilează rapid și masiv civilizația și cultura occidentale. - să caracterizeze manifestările maturizării conștiinței naționale în perioada 1821-1848; - să stabilească afinitățile și deosebirile programelor politice ale Societăților secrete românești din anii '40 ai secolului XIX.	
9	Cursul nr. 9 Revoluția română de la 1848 - să demonstreze că cele două viziuni cu privire la revoluția de la 1848 (simplă imitație a revoluției franceze din februarie 1848 sau produs firesc al	

	dezvoltării societății românești, care reclamă cu necesitate schimbările preconizate de revoluționare) au o parte de adevăr, dar nici una nu este corectă până la capăt; - să demonstreze caracterul de netăguit al afirmației că impulsul a venit de la Paris; - să-și expună atitudinea asupra afirmației conform căreia „elementele ideologiei burgheze au pătruns în Principatele române înaintea elementelor economiei burgheze” (Ștefan Zeletin); - să identifice premisele interne ale revoluției din 1848; - să elucideze evenimentele revoluționare care s-au petrecut în Moldova, Transilvania și Țara Românească; - să identifice revendicările comune, ceea ce relevă dezvoltarea unitară a celor trei Țări române; - să identifice deosebirile notabile în desfășurarea mișcării pașoptiste; - să explice însemnătatea revoluției de la 1848.	
10	Cursul nr.10 Unirea Principatelor Române - să elucideze lupta pentru unire după revoluția de la 1848-1849; - să explice modificarea întregului context politico-strategic de Războiul Crimeii (1853-1856), încheiat cu înfrângerea Rusiei; - să demonstreze că libertatea de navigație pe Dunăre, pusă sub control internațional, a îndeplinit o funcție esențială în crearea starului roman modern, așa cum drumurile de negoț au jucat un rol însemnat în apariția statelor medievale Țara Românească și Moldova; (raporturi de determinare cauzală dintre Războiul Crimeii, statutul Dunării și apariția României); - să caracterizeze dezvoltarea mișcării pentru unire; - să explice „politica faptului împlinit”; - să demonstreze că domnia lui Cuza Vodă a stat sub semnul unei dorințe nerăbdătoare de a ajunge din urmă Occidentul; - să explice rezistența forțelor conservatoare și a inerțiilor colective în raport cu interncțiile lui Cuza Vodă; - să evalueze semnificația reformelor lui Al. I. Cuza; - să explice esența „monstruoasei coaliții”; - să evalueze dimensiunile personalității lui Al.I. Cuza.	
11	Cursul nr.11. Instaurarea și organizarea regimului monarhiei constituționale - să explice situația internă și contextual geopolitic după abdicarea lui Al.I. Cuza; - să caracterizeze șirul de evenimente din aprilie-mai 1866 care au dus la urcarea pe tronul României a lui Carol I Hohenzollern; - să explice dimensiunile personalității lui Carol I, care aducea simțul exactității matematice într-o țară care n-avea noțiunea timpului; - să identifice principiile de bază ale Constituției din 1866; - să determine prerogativele puterii legislative conform Constituției din 1866; - să identifice prerogativele puterii executive;	

	- să explice rolul domnului în exercitarea puterii de stat; - să identifice schimbările survenite în instanțele judecătorești; - să caracterizeze procesul cuceririi independenței de stat a României (1877-1878); - să caracterizeze viața politică în perioada 1866-1914 pentru a demonstra că societatea românească se angaja în viața parlamentară în stranie ce nu erau croite pe măsura ei; începea o școală – cea a parlamentarismului, apoi a democrației.	
12	Cursul nr.12. Desăvârșirea unității naționale - să demonstreze că Primul Război Mondial a pus România în fața unei problem cruciale: desăvârșirea unității naționale; - să explice cauzele intrării României în război de partea Antantei; - să explice situația în care s-au pomenit românii transilvăneni bucovineni și basarabeni în anii primului război mondial; - să identifice consecințele războiului de ordin social și economic pentru Basarabia; - să caracterizeze mișcarea de eliberare națională din Basarabia și Transnistria în anul 1917, Desprinderea de imperiu. Votarea unirii Basarabiei cu România - să explice procesul Uniri Bucovinei și Transilvaniei cu România; - să elucideze recunoașterea internațională a Marii Uniri	
13	Cursul nr.13. România întregită (1918-1940) - să identifice premisele unor noi realizări pe multiple planuri după Marea Unire; - să explice succesele economiei capitaliste, dar și disproporțiile acestea, România fiind o țară a contrastelor; - să identifice atu-urile, dar și limitele Constituției din 1923; - să demonstreze că democrația a rămas firavă și, în anii '30 ea avea să fie atacată de două totalitarisme: legionar și regal; - să demonstreze că prăpastia dintre guvernanți și guvernați se explică prin lipsa unei clase de mijloc; - să explice contextul intern și internațional în care s-a instaurat regimul de autoritate monarhică în România; - să identifice direcțiile politicii externe a României în perioada interbelică; - să caracterizeze „problema Basarabiei” în relațiile româno-sovietice; - să explice contextul semnării Pactului Molotov-Ribbentrop (23 august 1939); - să identifice specificul dezvoltării Basarabiei în cadrul României întregite; - să demonstreze renașterea culturii naționale românești în Basarabia.	
14	Cursul nr.14. Românii sub regimurilor totalitare, de tip communist - să argumenteze ideea conform căreia înființarea R.A.S.S. Moldovenești (12 octombrie 1924) a reprezentat un pretext pentru regimul totalitar sovietic, care urmărea să-și continue politica de expansiune spre Vest; - să descrie principalele experimente bolșevice aplicate în R.A.S.S M.; - să explice relația de cauzalitate dintre colectivizarea agriculturii și foametea	

	din 1932-1933 din Transnistria; - să identifice cele două curente adverse în politica etnolingvistică promovată de autoritățile din R.A.S.S.M.; - să estimeze represiunile politice din anii '30; - să demonstreze caracterul ilegal al creării R.S.S. Moldovenești (2 august 1940); - să descrie ororile regimului în perioada stalinistă (1940-41; 1944-1953); - să explice evoluția regimului totalitar în perioada 1954-1991; - să identifice particularitățile regimului totalitar în România (1948-1989); - să identifice formele și manifestările mișcării anticomuniste a românilor în condițiile regimurilor totalitare.	
16	Cursul nr.15. Românii la sfârșitul sec. al XX-lea-începutul sec. al XXI-lea. - să identifice contextul intern și internațional al Revoluției din decembrie 1989 din România; - să explice manifestările mișcării naționale din Republica Moldova după 1985; - să caracterizeze rezistența forțelor interne și externe antinaționale; - să descrie Războiul de pe Nistru; - să identifice etapele evoluției României după revoluția din decembrie 1989 (intrarea în NATO, aderarea la Uniunea Europeană) - să explice încercările modeste de modernizare a societății din Republica Moldova; - să realizeze un bilanț după trei decenii de independență a Republicii Moldova; - să răspundă la întrebarea: quo vadis Moldova?	

X. Evaluare:

Evaluarea periodică reprezintă un test de evaluare care va fi axat pe temele care reprezintă 50% din orelor de curs (prelegeri), pentru a estima situația intermediară a reușitei studentului, în conformitate cu graficul sesiunii de evaluare periodică sau, după caz, în cadrul sesiunii de reexaminare a evaluării periodice.

Evaluarea curentă (continuă) se efectuează în cadrul orelor de seminar prin diverse modalități: răspunsuri la întrebările ce țin de subiectul orei; referate; participare la dezbateri în cadrul seminarelor; lucrări de control etc.

Evaluarea studiului individual reprezintă o parte componentă a volumului de lucru al studentului suplimentar la numărul de ore de contact direct și presupune elaborarea unui proiect de investigație sociologică și administrarea unui chestionar în școala absolvită de către student.

Evaluarea *finală* se va desfășura sub forma unui **examen verbal**. Biletul de examinare va cuprinde două subiecte ce rezultă din conținuturile cursului. Subiectele de examinare vor fi formulate reieșind din finalitățile unității de curs și competențele speciale. Nota de la examen constituie 40% din nota finală, iar 60 % revin notei medii acumulate la seminarii,

Cerințe și sarcini ce stau în fața studentului evaluat:

- să cunoască modelele teoretice propuse în cadrul cursului
- să sintetizeze bibliografia recomandată
- să posede abilitate de aplicare a cunoștințelor în rezolvarea unor probleme concrete
- să folosească liber concepte din domeniul cursului

Cerințe pentru întrebările teoretice:

1. Expunerea logică, consecventă a materialului din curriculum;
2. Referințe la opinii științifice consacrate;
3. Utilizarea propriilor argumente în baza cercetărilor individuale ;
4. Nivelul lingvistic al expunerii (Utilizarea terminologiei științifice a unității de curs).

CHESTIONAR

1. Caracterizați specificul studiului istoriei românilor: periodizări, concept etc.
2. Explicați procesul romanizării geto-dacilor.
3. Caracterizați dimensiunile personalității lui Burebista.
4. Elucidați dimensiunile personalității lui Decebal
5. Demonstrați caracterul eronat al teoriei imigraționiste sau „balcanice” privind etnogeneza românească.
6. Demonstrează caracterul eronat al teoriei celor două popoare est-romanice.
7. Elucidați particularitățile constituirii voevodatului Transilvaniei.
8. Caracterizează etapele formării statului medieval Țara Românească.
9. Elucidați specificul formării Țării Moldovei.
10. Explicați pluralitatea statală medievală românească.
11. Caracterizați organizarea internă a Țărilor Române.
12. Elucidați, succint, rezistența antiotomană a Țărilor Române.
13. Descrieți lupta antiotomană a lui Ștefan cel Mare.
14. Caracterizați dimensiunile personalității lui Ștefan cel Mare.
15. Caracterizați procesul de instaurare a suzeranității otomane în Țările Române.
16. Explicați statutul Țărilor Române sub suzeranitatea otomană.
17. De ce Țările Române n-au fost transformate în pašalâc?
18. Elucidați unirea politică a Țărilor Române sub Mihai Viteazul.
19. Caracterizați dimensiunile personalității lui Mihai Viteazul
20. Elucidați procesul instaurării regimului habsburgic în Transilvania.
21. Elucidați războiul ruso-turc din 1806-1812. Anexarea Basarabiei.
22. Caracterizați politica Imperiului Rus în Basarabia (1812-1917).
23. Identificați caracteristicile generale și specifice ale revoluției de la 1848 în Țările Române.
24. Elucidați procesul unirii Principatelor Române (1856-1862).
25. Demonstrați, cu argumente, dacă Unirea Principatelor a fost un dar al marilor Puteri sau rezultatul acțiunilor energice ale forțelor interne, care au pus diplomația europeană în fața unui fapt împlinit.
26. Caracterizați reformele lui Al. I. Cuza. Evaluați semnificația lor.
27. Elucidați dimensiunile personalității lui Al.I. Cuza.
28. Elucidați reformele din Basarabia anilor 60-70 ai sec. al. XIX-lea.
29. Elucidați instituirea și organizarea monarhiei constituționale în România

30. Enumerați factorii interni și externi ce au favorizat obținerea independenței de stat a României.
31. Elucidați participarea României la primul război mondial.
32. Caracterizați mișcarea de eliberare națională a românilor din Basarabia în 1917-începutul anului 1918.
33. Elucidați procesul unirii Bucovinei, românilor din Transilvania cu România.
34. Elucidați recunoașterea internațională a Marii Uniri.
35. Evaluați viața politică din România în perioada 1919-februarie 1938.
36. Caracterizați regimul de autoritate monarhică (1938-1940).
37. Caracterizați evoluția economiei românești în perioada interbelică.
38. Elucidați specificul dezvoltării economiei Basarabiei în cadrul României întregite.
39. Caracterizați direcțiile principale ale politicii externe a României în perioada interbelică.
40. Elucidați „problema Basarabiei” în relațiile româno-sovietice.
41. Caracterizați procesul constituirii Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldovenești.
42. Elucidați viața politică și social-economică din Transnistria (1924-1940).
43. Elucidați raptul Basarabiei, nordului Bucovinei și ținutului Herța.
44. Elucidați procesul pierderii nordului Transilvaniei și a Cadrilaterului.
45. Elucidați procesul formării RSS Moldovenești și instaurarea regimului comunist.
46. Elucidați intrarea României în război. Eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei. Politica lui Antonescu în Basarabia și Bucovina.
47. Caracterizați foametea din 1946-1947 din RSS Moldovenească.
48. Elucidați deportările din RSS Moldovenească și colectivizarea agriculturii.
49. Caracterizați evoluția social-economică a RSS Moldovenești
50. Caracterizați, succint, instaurarea și evoluția regimului totalitar comunist în România.
51. Caracterizați Revoluția din decembrie 1989 și evoluția istorică a României.
52. Elucidați procesul proclamării suveranității și independenței Republicii Moldova.
53. Caracterizați evoluția Republicii Moldova după 1991.

XI. Bibliografie

a) Surse obligatorii

1. AMBRUSTER, Adolf. Romanitatea românilor. Istoria unei idei, București, 1993.
2. ANDREESCU, Mihail. Instituții medievale în spațiul românesc, Editura Fundației România de Măine, București, 2003.
3. BĂRBULESCU, Mihai, Deletant Dennis, Hitchins Keith. Istoria României, București, 1998.
4. CONSTANTINIU, Florin. O istorie sinceră a poporului roman. București: Univers encyclopedic, 1997;
5. ISTORIA românilor. Compendiu. Coordonatori: Ion Agrigoroaiei, Ion Toderașcu, Iași, 1996;
6. ENCIU, Nicolae. Istoria românilor. Epoca contemporană. Chișinău, 2001;
7. DRAGNEV, Demir. Din istoria Transnistriei (în contextual istoriei naționale): material didactice pentru șc. de cultură general din Transnistria). Ch.. Civitas, 2001;
8. GEORGESCU, Vlad. Istoria românilor de la origini până în zilele noastre. Ediția a III-a. București: Humanitas, 1992;
9. MORARU, Anton. Istoria românilor. Basarabia și Transnistria (1812-1993). Chișinău, 1995.

b) Surse suplimentare

1. ACHIM, Viorel, *Politica sud-estică a regatului ungar sub ultimii Arpadieni*, București, Editura Enciclopedică, 2008;
2. ANDEA, Susana, *Din relațiile Transilvaniei cu Moldova și Țara Românească în sec. al XVII-lea*, Cluj-Napoca, 1997.
3. BACALOV, Sergiu, *Boierimea Țării Moldovei la mijlocul secolului al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea (studiu istorico-genealogic)*, Chișinău, CEP USM, 2012;
4. BOICU, L., *Principatele Române în raporturile politice internaționale. Sec. al XVIII-lea*, Iași, 1986;
5. BREZEANU, Stelian, *Identități și solidarități medievale. Controverse istorice*, București, 2002;
6. BREZEANU, Stelian, *Romanitatea orientală în evul mediu. De la cetățenii romani la națiunea medievală*, București, 1999;
7. CIOBANU, V. *Politică și diplomatie în secolul al XVII-lea. Țările Române în raporturile polono-otomano-habsburgice (1601-1634)*, București, 1994;
8. CIOBANU, Veniamin, *Statutul juridic al Principatelor Române în viziune europeană: sec. al XVIII-lea*, Iași, 1999;
9. CIHODARU, C. *Alexandru cel Bun*. Chișinău, 1990;
10. CONSTANTINIU, Florin, *Constantin Mavrocordat*, București, Ed. Militară, 1985;
11. DRAGNEV, D.M., *Reformele lui Constantin Mavrocordat în contextul modernizării timpurii*, în: Dragnev Demir, *Istorie și civilizație medievală și modernă timpurie în Țările Române*, Chișinău, Cartdidact, 2012, p. 187-208;
12. EREMIA, Ion, *Falsificarea istoriei sau „Fenomenul Stati” în Republica Moldova*, Chișinău, 2003;
13. EREMIA, Ion, *Mit și realitate în relațiile moldo-ruse din anul 1654*, în: *Istoriografie și politică în Estul și Vestul spațiului românesc*, coordonatori: Svetlana Suveică, Ion Eremia, Sergiu Matveev, Sorin Șipoș, Chișinău-Oradea, 2009, p.153-175;
14. EREMIA, Ion, *Relațiile externe ale lui Vasile Lupu (1634-1653)*, Chișinău, Cartdidact, 1999.
15. EREMIA, Ion, *Statutul juridic internațional al Țării Moldovei (de la origini până la începutul secolului al XVI-lea)*, Chișinău, Editura Pontos, 2010;
16. EREMIA, Ion, *Țara Moldovei și Rusia. Relații politice în a doua jumătate a secolului al XVII-lea*, Chișinău, USM, 1993.;
17. EREMIA, Ion, *„Tratatul” moldo-rus din anul 1656: abordări istorice paralele*, în *Politici imperiale în estul și vestul spațiului românesc*, Editura Universității din Oradea; Chișinău: Cartdidact, 2010, p. 135-151;
18. EREMIA, Ion, *Demografie și politică la Est de Carpați în secolul al XIV-lea: aspecte istoriografice*, în: *Studia Universitatis Moldaviae. Revista Științifică a Universității de Stat din Moldova*, 2013, nr. 4 (64), p. 3-17;
19. EREMIA, Ion, *Politica rusofilă a lui Dimitrie Cantemir – mit și realitate*, în: *Țara Moldovei în contextul civilizației europene*, Chișinău, 2008, p.39-62.;
20. EȘANU, Andrei. *Contribuții la istoria culturii românești (Moldova medieval)*, București, 1997;
21. GEORGESCU, Valentin Al., *Bizanțul și instituțiile românești până la mijlocul secolului al XVIII-lea*, București, 1980;
22. GOROVEI, Ștefan S., *Întemeierea Moldovei. Probleme controversate*, Iași, 1997;

23. GOROVEI, Ștefan S., Szekely Maria Magdalena, Princeps omne laude maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare, Suceava, 2005;
24. GOROVEI, Ștefan. Mușatinii. Chișinău, 1991;
25. ISTORIA românilor, vol. I-X, București, 2001-2020;
26. MAXIM, Mihai, Țările Române și Înalta Poartă. Cadru juridic al relațiilor româno-otomane în evul mediu, București, 1993;
27. PARACOSTEA, Șerban, Evul mediu românesc: realități politice și curente spirituale, București, 2001;
28. PARACOSTEA, Șerban, „Prima unire românească”: Voievodatul de Argeș și Țara Severin, în: Studii și Materiale de Istorie Medie, XXVIII, 2010, p. 9-24;
29. PARASCA, Pavel, Politica externă și relațiile internaționale ale Țărilor Române în epoca medievală, Chișinău, ULIM, 2006. Partea 1: De la primele formațiuni statale timpurii până la începutul sec. al XVI-lea;
30. RĂDUREAC, Lidia. Relații româno-sovietice (1917-1934). Chișinău:Editura Prut Internațional, 2003;
31. POP, Ioan Aurel, Români și maghiari în secolele IX-XIV, Cluj, 1996;
32. POSTICĂ, Gheorghe, Civilizația medievală timpurie din spațiul pruto-nistean (secolele V-XIII), Editura Academiei Române, București, 2007;
33. REZACHEVICI, Constantin, Rolul românilor în apărarea Europei de expansiunea otomană. Secolele XIV–XVI. Evoluția unui concept în contextul vremii, București, 2001;
34. CERNOVODEANU, Paul, În vârtoarea primejdiilor. Politica externă și diplomația promovate de Constantin Brâncoveanu (1688–1714), București, 1997;
35. PETRENCU, Anatol. România și Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial. Chișinău: Editura Epigraf, 1999;
36. DOBRINESCU, Valeriu-Florin, CONSTANTIN, Ion. Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial. Iași: Institutul European, 1995;
37. ADAUGE, M., DANU, E., POPOVSCI, V. Mișcarea națională din Basarabia. Cronica evenimentelor (1917-1918). Chișinău, 1998;
38. COJOCARU, Gh. Sfatul Țării. Itinerar. Chișinău, 1998;
39. ȚURCANU, I. Unirea Basarabiei cu România. Chișinău, 1998;
40. NICOLENCO, Viorica. Extrema dreaptă în Basarabia (1923-1940). Chișinău: Civitas, 1999;
41. DOBRINESCU, Valeriu Florin. Bătălia pentru Basarabia, 1918-1940. Iași: Editura Junimea, 1991.
42. NEAGU, Gheorghe, STÎNCĂ, Vladimir. Unele considerente privind predarea „Daciadei”. În: Revista de pedagogie și psihologie, nr.11-12, 1992, p.12-15.